

Vademecum głównego księgowego jednostki finansów publicznych + wzory do pobrania

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

O autorach	XXXVII
Wykaz skrótów	XLIII
Wstęp	LIX

Część I. Planowanie, odpowiedzialność oraz zasady gospodarowania środkami publicznymi obowiązujące w sektorze publicznym

Rozdział I. Uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego jako dokument determinujący plan finansowy jednostek i zakładów budżetowych i dokonywanie w nim zmian (Waldemar Witalec)	3
1. Uchwała budżetowa jako podstawa gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego	3
2. Plan finansowy samorządowej jednostki budżetowej jako podstawa gospodarki finansowej tej jednostki	6
3. Roczny plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego jako podstawa gospodarki finansowej tego zakładu	7
4. Wielkości określone w projekcie uchwały budżetowej a projekt planu finansowego samorządowej jednostki budżetowej	8
5. Wielkości określone w uchwale budżetowej a plan finansowy samorządowej jednostki budżetowej	10
6. Wielkości określone w uchwale budżetowej zmienionej w trakcie roku budżetowego a plan finansowy samorządowej jednostki budżetowej	11
7. Wyjątek od zasady kształtowania planu finansowego samorządowych jednostek budżetowych przez uchwałę budżetową jednostki samorządu terytorialnego	13
8. Wielkości określone w projekcie uchwały budżetowej a projekt planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego	14
9. Wielkości określone w uchwale budżetowej a plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego	15
10. Wielkości określone w uchwale budżetowej zmienionej w trakcie roku budżetowego a plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego	15
11. Zakres determinacji uchwały budżetowej wobec planu finansowego samorządowych jednostek budżetowych	16

12. Zakres determinacji uchwały budżetowej wobec planu finansowego dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym przez samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie – Prawo Oświatowe i wydatków nimi finansowanych	18
13. Zakres determinacji uchwały budżetowej wobec planu finansowego samorządowych zakładów budżetowych	22
Rozdział II. Plan finansowy jednostki budżetowej (Piotr Walczak)	25
1. Wprowadzenie	25
2. Kompetencja do zatwierdzenia planu finansowego jednostki budżetowej	26
3. Przygotowanie projektu planu finansowego – powiązanie z budżetem	27
3.1. Państwowe jednostki budżetowe	28
3.2. Samorządowe jednostki budżetowe	29
3.3. Projekt planu jako podstawa prowadzenia gospodarki finansowej	29
4. Szczegółowość planu finansowego	30
4.1. Grupy paragrafów	30
4.2. Szczegółowość planu wydatków	33
4.3. Grupy wydatków a obowiązki związane z ewidencją księgową	34
5. Wzór planu finansowego	35
6. Dochody uzyskiwane na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej	38
7. Dochody z tytułu zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń	39
8. Dotacje w planie finansowym jednostki budżetowej	40
9. Plan finansowy jako limit zaciąganych zobowiązań i dokonywanych wydatków .	41
9.1. Dokonywanie wydatków	41
9.2. Zaciąganie zobowiązań	42
9.2.1. Zobowiązania roczne	42
9.2.2. Zobowiązania wieloletnie	45
10. Zmiany w planie finansowym jednostki budżetowej	45
10.1. Zmiany w budżecie państwa albo w budżecie JST	45
10.2. Zmiany w ramach posiadanych upoważnień	46
10.2.1. Upoważnienie dla kierownika jednostki budżetowej do dokonywania przeniesień planowanych wydatków w planie finansowym jednostki budżetowej	46
10.2.2. Upoważnienie dla zarządu JST do dokonywania zmian w planie wydatków budżetu	46
10.3. Zmiany w planie niemające wpływu na budżet	47
11. Plan finansowy urzędu jednostki samorządu terytorialnego	48
Rozdział III. Plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego (Małgorzata Wojtczak)	49
1. Wprowadzenie	49
2. Katalog zadań samorządowego zakładu budżetowego	49

3. Plan przychodów i kosztów a plan finansowy samorządowego zakładu budżetowego	50
4. Wpływ zasad gospodarki finansowej na prezentację planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego	53
5. Dotacje z budżetu dla samorządowego zakładu budżetowego	53
6. Środki finansowe z rozliczenia VAT dla samorządowego zakładu budżetowego .	55
7. Stan środków obrotowych oraz nadwyżka środków obrotowych w samorządowym zakładzie budżetowym	56
8. Klasyfikacja budżetowa	57
9. Projekty planów finansowych oraz plany finansowe samorządowego zakładu budżetowego	58
10. Szczegółowość planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego w sprawozdaniu Rb-30S	59
11. Zmiany planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego	63
12. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych w samorządowym zakładzie budżetowym	64
Rozdział IV. Plan finansowy rachunku dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku samorządowej jednostki budżetowej (Piotr Walczak)	65
1. Zasady gospodarki finansowej jednostek budżetowych	65
2. Odstępstwo od zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych	66
3. Uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w sprawie wydzielonego rachunku dochodów	67
4. Plan finansowy dochodów i wydatków nimi finansowanych	70
5. Wydatki z wydzielonego rachunku a podstawowa kwota dotacji	72
Rozdział V. Zasady zaciągania zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (Piotr Walczak)	75
1. Definicja „zobowiązania” w ujęciu finansów publicznych	75
2. Zobowiązania limitowane planem wydatków lub kosztów	76
3. Zaciąganie zobowiązań przez kierownika samorządowej jednostki budżetowej .	78
3.1. Zakaz zaciągania zobowiązań, z których płatności obciążają kolejne lata budżetowe	78
3.2. Wyjątki od zakazu zaciągania zobowiązań wieloletnich	80
3.2.1. Wykaz przedsięwzięć w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej	80
3.2.2. Upoważnienie do zawierania umów niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania jednostki	83
4. Zaangażowanie wydatków	84
5. Dodatkowe ograniczenia w zakresie zaciągania zobowiązań wynikające z decyzji zarządu jednostki samorządu terytorialnego	86
6. Zaciąganie zobowiązań przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego	86
7. Zaciąganie przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek oraz emisja papierów wartościowych	87

8. Zobowiązania zaciągane przez jednostkę samorządu terytorialnego z tytułu poręczeń i gwarancji	89
9. Kompetencje kontrolne głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych	90
Rozdział VI. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego jako dokument uprawniający do zaciągania zobowiązań przekraczających rok budżetowy (Piotr Walczak)	93
1. Wieloletnia prognoza finansowa	93
2. Zobowiązania wieloletnie w systemie finansów publicznych	94
3. Przedsięwzięcia	95
3.1. Uwagi wstępne	95
3.2. Pojęcie przedsięwzięcia	96
3.3. Partnerstwo publiczno-prywatne	99
3.4. Pomoc finansowa jako przedsięwzięcie	101
4. Upoważnienie do zaciągania zobowiązań związanych z umowami zapewniającymi ciągłość działania jednostki samorządu terytorialnego	102
5. Przekazanie uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych	103
Rozdział VII. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami przez samorządową jednostkę budżetową (Dorota Pudło-Żylińska)	105
1. Zadania zlecone z administracji rządowej – definicja, podstawy prawne i obowiązki jednostki samorządu terytorialnego	105
2. Zadania zlecone a plan finansowy samorządowej jednostki budżetowej	107
3. Zadania zlecone a plan finansowy jednostki	110
4. Zadania zlecone w trakcie roku budżetowego	115
5. Ewidencja księgowa dochodów i wydatków budżetowych dla zadań zleconych .	116
6. Zadania zlecone – sprawozdawczość	118
7. Niedoścadowanie zadań zleconych	121
Rozdział VIII. Odpowiedzialność głównego księgowego za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Piotr Walczak)	125
1. Wprowadzenie	125
2. Główny księgowy jako pracownik jednostki sektora finansów publicznych	127
2.1. Zakres podmiotowy odpowiedzialności	127
2.1.1. Powierzenie obowiązków głównemu księgowemu jako podstawa odpowiedzialności	127
2.1.2. Powierzenie obowiązków skarbnikowi	128
2.1.3. Niedokonanie lub nienależyte dokonanie kontroli wstępnej	129
2.1.4. Prawidłowe przekazanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej	130
2.2. Cechy powierzenia	130
2.3. Wyłączenie obowiązków z aktu powierzenia	133
3. Obowiązki w zakresie kontroli wstępnej	135

3.1. Kontrola wstępna	135
3.2. Zaciąganie zobowiązań	136
3.3. Dokonywanie wydatków	138
4. Zasada winy jako podstawa odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	139
5. Pozostałe zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	141
5.1. Zasada stosowania ustawy obowiązującej w czasie popełnienia naruszenia	141
5.2. Zasada stosowania ustawy względniejszej dla sprawcy	142
5.3. Zasada wyłączenia przestępności czynu w przypadku kwoty minimalnej ...	142
5.4. Zasada niedochodzenia odpowiedzialności w przypadku znikomej szkodliwości czynu dla finansów publicznych	143
5.5. Zasada niedochodzenia odpowiedzialności w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego	144
5.6. Zasada wyłączenia przedmiotowego stosowania przepisów DyscypFinPubU	144
5.7. Brak świadomości naruszenia	145
5.8. Przedawnienie karalności	145
6. Postępowanie w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	145
6.1. Organy właściwe	145
6.2. Postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	146
7. Prawa obwinionego w postępowaniu w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	148
Rozdział IX. Ryzyko odpowiedzialności karnej z perspektywy ustawowych zadań głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych (Michał Kaczmarek)	151
1. Wprowadzenie	151
2. Przesłanka bezprawności	153
3. Przesłanka winy	155
4. Szkodliwość społeczna czynu	161
Część II. Kompetencje i obowiązki głównego księgowego w zakresie gospodarki finansowej	
Rozdział I. Obowiązki i odpowiedzialność głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych w zakresie wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz rachunkowości (Małgorzata Borowik)	165
1. Zmiany w zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego na podstawie uchwał Rady Ministrów	166
2. Zmiany w zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego na podstawie ustawy – Prawo budżetowe	169
3. Zmiany w zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego na podstawie ustawy o rachunkowości	174
4. Zmiany w zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego na podstawie ustawy o finansach publicznych	175

5. Zmiany w zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego na podstawie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	180
6. Aktualny zakres obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego	184
6.1. Odpowiedzialność z tytułu gospodarki finansowej	184
6.2. Odpowiedzialność z tytułu prowadzenia rachunkowości	186
6.3. Inne obowiązki powierzone głównemu księgowemu	189
7. Odpowiedzialność karna głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych	193
8. Odpowiedzialność majątkowa głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych	196
9. Podsumowanie	197
Rozdział II. Rola głównego księgowego w procesie windykacji należności <i>(Sebastian Bach, Michał Kaczmarek, Piotr Wieczorek)</i>	199
1. Zagadnienia ogólne	199
2. Organizacja procesu windykacji	200
2.1. Wyznaczenie osób, którym zostanie powierzone prowadzenie bezpośrednich działań windykacyjnych	200
2.2. Wyznaczanie terminów, określanie sposobów wykonywania i dokumentowania działań windykacyjnych	201
2.3. Osobiste wykonywanie czynności windykacyjnych	203
2.4. Nadzór nad realizacją działań windykacyjnych	203
2.5. Sporządzanie raportów, analiz i sprawozdań	204
2.6. Możliwość odstąpienia od windykacji	205
Rozdział III. Kompetencje i obowiązki głównego księgowego w zakresie inwentaryzacji aktywów i pasywów <i>(Sebastian Bach, Michał Kaczmarek, Piotr Wieczorek)</i>	207
1. Rola głównego księgowego w procesie inwentaryzacji	207
2. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w związku z nieprawidłowym przeprowadzeniem inwentaryzacji	208
3. Rola głównego księgowego w organizacji czynności inwentaryzacyjnych	210
4. Szkolenia dla osób uczestniczących w inwentaryzacji	211
5. Wykonywanie czynności inwentaryzacyjnych	211
5.1. Inwentaryzacja metodą spisu z natury	212
5.2. Rozliczenie wyników inwentaryzacji metodą spisu z natury	213
5.3. Inwentaryzacja przeprowadzana metodą potwierdzenia sald lub metodą weryfikacji	214
6. Inwentaryzacja kontrolna	214
Rozdział IV. Rola i kompetencje głównego księgowego w jednostce obsługującej – centrum usług wspólnych <i>(Joanna Kwiecień)</i>	217
1. Prawa i obowiązki głównego księgowego	217
1.1. Formy organizacyjne funkcjonowania centrum usług wspólnych	217

1.2. Wymogi, jakie musi spełniać główny księgowy	218
1.3. Główny księgowy w jednostce objętej wspólną obsługą finansowo-księgową	218
1.3.1. Prowadzenie rachunkowości jednostki obsługiwanej przez głównego księgowego zatrudnionego w centrum usług wspólnych ..	218
1.3.2. Wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi	219
1.3.3. Akceptacja dokumentów przez głównego księgowego	219
1.3.4. Kontrasygnata dokumentów przez głównego księgowego	220
2. Predyspozycje zawodowe głównego księgowego w centrum usług wspólnych ...	221
Rozdział V. Praktyczne zastosowanie standardów kontroli zarządczej w dziale księgowości (Agata Kumpiałowska)	225
1. Kontrola zarządcza – uniwersalność rozwiązań	225
2. Model trzech linii – zapowiedź zmian w ustawie o finansach publicznych	227
2.1. Planowane zmiany	227
3. Standardy kontroli zarządczej w dziale księgowości	230
3.1. Zrozumienie roli działu księgowości w systemie kontroli zarządczej	230
3.2. Zrozumienie i wdrożenie wymagań prawnych w obszarze rachunkowości i w obszarach powiązanych, w tym kontroli zarządczej	232
3.3. Wdrożenie 5 grup standardów jako filarów kontroli zarządczej w dziale księgowości	233
3.3.1. Standard A. Środowisko wewnętrzne	233
3.3.1.1. Standard A1. Przestrzeganie wartości etycznych	234
3.3.1.2. Standard A2. Kompetencje zawodowe	234
3.3.1.3. Standard A3. Struktura organizacyjna	235
3.3.1.4. Standard A4. Delegowanie uprawnień	236
3.3.2. Standard B. Cele i zarządzanie ryzykiem	237
3.3.2.1. Standard B5. Misja	238
3.3.2.2. Standard B6. Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji	238
3.3.2.3. Standard B7. Identyfikacja ryzyka	239
3.3.2.4. Standard B8. Analiza ryzyka	240
3.3.2.5. Standard B9. Reakcja na ryzyko	240
3.3.3. Standard C. Mechanizmy kontroli	241
3.3.3.1. Standard C10. Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej .	241
3.3.3.2. Standard C11. Nadzór	242
3.3.3.3. Standard C12. Ciągłość działalności	242
3.3.3.4. Standard C13. Ochrona zasobów	243
3.3.3.5. Standard C14. Szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych	244
3.3.3.6. Standard C15. Mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych	245
3.3.4. Standard D. Informacja i komunikacja	245

3.3.4.1. Standard D16. Bieżąca informacja	246
3.3.4.2. Standard D17. Komunikacja wewnętrzna	246
3.3.4.3. Standard D18. Komunikacja zewnętrzna	247
3.3.5. Standard E. Monitorowanie i ocena	247
3.3.5.1. Standard E19. Monitorowanie systemu kontroli zarządczej	248
3.3.5.2. Standard E20. Samoocena	249
3.3.5.3. Standard E21. Audyt wewnętrzny	250
3.3.5.4. Standard E22. Uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej	250
4. Wnioski	251
Rozdział VI. Audyt finansowo-księgowy na przykładzie sprawozdawczości budżetowej (Agata Kumpiałowska)	253
1. Audyt wewnętrzny jako narzędzie wspierające pracę organizacji i jej kierownika, w tym głównego księgowego	253
2. Katalog jednostek zobowiązanych do prowadzenia audytu wewnętrznego bez względu na limit środków publicznych będących w ich dyspozycji	254
3. Obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w sytuacji, gdy jednostka gospodaruje kwotą 40 000 000 zł	255
4. Znaczenie audytu wewnętrznego w obszarze księgowości	255
5. Znaczenie audytu sprawozdawczości budżetowej	256
6. Proces audytu sprawozdawczości budżetowej	257
6.1. Planowanie audytu (wstępny przegląd)	258
6.2. Realizacja audytu	260
6.3. Raportowanie	261
7. Typowe błędy w sprawozdawczości budżetowej	263
8. Podsumowanie	264
Część III. Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych	
Rozdział I. Przepisy prawne regulujące zasady rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych (Monika Kaczurak-Kozak)	267
1. Ustawa o rachunkowości jako zbiór zasad generalnych dla jednostek sektora finansów publicznych	267
2. Ustawa o finansach publicznych jako podstawowy akt prawny w zakresie gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych i jej rozwiązania w obszarze rachunkowości	270
3. Rozporządzenia odnoszące się do rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych	272
3.1. Rozporządzenie w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej	272

3.2. Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego	274
3.3. Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych	275
4. Stosowanie uchwał Komitetu Standardów Rachunkowości przez jednostki sektora finansów publicznych	275
5. Prawne rozwiązania w zakresie powierzenia prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych	278
6. Regulacje prawne w obszarze sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych	280
6.1. Sprawozdawczość finansowa	280
6.2. Sprawozdawczość budżetowa	283
Rozdział II. Uproszczenia w rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych (<i>Dorota Adamek-Hyska</i>)	285
1. Istota i rodzaje uproszczeń rachunkowości JSFP	285
2. Wycena zapasów w cenie zakupu	290
3. Ujęcie zapasów bezpośrednio w kosztach bieżącego okresu	292
4. Zbiorcza lub jednorazowa amortyzacja środków trwałych	292
5. Amortyzacja środków trwałych oraz WNiP według zasad podatkowych	294
6. Kwalifikowanie umów leasingu według zasad określonych w przepisach podatkowych	296
7. Odstąpienie od ustalenia aktywów i rezerw z tytułu podatku dochodowego	299
8. Zastosowanie do wyceny instrumentów finansowych wyłącznie przepisów ustawy o rachunkowości	301
9. Nierozliczanie kosztów w czasie	302
10. Nierozliczanie nieistotnych różnic inwentaryzacyjnych	304
Rozdział III. Organ (budżet) a urząd jednostki samorządu terytorialnego w systemie rachunkowości budżetowej (<i>Maciej Woźniak</i>)	307
1. Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych	307
2. Kodyfikacja rachunkowości w ujęciu normatywnym	309
3. Ramy normatywne rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych	310
4. Rachunkowość budżetu oraz rachunkowość jednostek organizacyjnych – podobieństwa i różnice	312
4.1. Struktura ksiąg rachunkowych	312
4.2. Plan kont	313
4.3. Klasyfikacja budżetowa	315
4.4. Zasady rachunkowości	316
5. Inne rozumienie przychodów	318
6. Ewidencja dochodów budżetowych	320

7. Odpowiedzialność za niesporządzenie lub nierzetelne sporządzenie sprawozdań finansowych	323
8. Podsumowanie	324
Rozdział IV. Rachunkowość budżetowa a rachunkowość jednostek gospodarczych – perspektywa praktyki (Elżbieta Dworak)	327
1. Pojęcia i przepisy regulujące	327
1.1. Rachunkowość budżetowa	327
1.2. Rachunkowość jednostek gospodarczych	328
2. Podejścia stosowane w rachunkowości	329
2.1. Plany kont	329
2.2. Plany finansowe	330
2.3. Ujęcie dochodów i wydatków	330
3. Różnice w ewidencji operacji gospodarczych	331
3.1. Zagadnienia wstępne	331
3.2. Różnice w ewidencji w zespole 0 – Aktywa trwałe	331
3.2.1. Zakup środka trwałego i pozostałych środków trwałych	331
3.2.2. Stopniowe umorzenie i amortyzacja środków trwałych	333
3.2.3. Dokonywanie odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości	333
3.2.4. Wyksięgowanie środka trwałego z tytułu likwidacji lub sprzedaży ...	334
3.2.5. Ewidencja dotacji otrzymanych na zakup środków trwałych	334
3.2.6. Inwestycje	334
3.3. Różnice w ewidencji w zespole 1 – Środki pieniężne i krótkoterminowe aktywa finansowe (w rachunkowości budżetowej – Środki pieniężne i rachunki bankowe)	336
3.4. Różnice w ewidencji w zespole 2 – Rozrachunki i roszczenia (w rachunkowości budżetowej – Rozrachunki i rozliczenia)	336
3.5. Różnice w ewidencji w zespole 3 – Materiały i towary	337
3.6. Różnice w ewidencji w zespole 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie oraz w zespole 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie	337
3.7. Różnice w ewidencji w zespole 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe (w rachunkowości budżetowej – Produkty)	339
3.8. Różnice w ewidencji w zespole 7 – Przychody i koszty ich uzyskania (w rachunkowości budżetowej – Przychody, dochody i koszty)	340
3.9. Różnice w ewidencji w zespole 8 – Kapitały (fundusze) własne, fundusze specjalne, rezerwy i wynik finansowy (odpowiednio w rachunkowości budżetowej – Fundusze, rezerwy i wynik finansowy)	342
4. Różnice w sprawozdawczości finansowej	343
Rozdział V. Rachunki bankowe w ewidencji i sprawozdawczości jednostki samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych (Dorota Adamek-Hyska)	345

1. Rachunki bankowe jednostki samorządu terytorialnego, samorządowych jednostek organizacyjnych oraz państwowych jednostek budżetowych w ewidencji księgowej	345
2. Rachunki bankowe jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych w sprawozdaniach finansowych	369
3. Rachunki bankowe jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych w sprawozdawczości budżetowej	371
4. Rachunki bankowe JST oraz samorządowych jednostek organizacyjnych – nieprawidłowości w świetle informacji o wynikach kontroli koordynowanej „Ewidencja środków pieniężnych na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego”	378
Rozdział VI. Środki trwałe w jednostkach sektora finansów publicznych <i>(Dorota Pudło-Żylińska)</i>	381
1. Definicje i przepisy obowiązujące jednostki sektora finansów publicznych	381
1.1. Środki trwałe	381
1.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	384
1.3. Ulepszenie w obcym środku trwałym	384
1.4. Składniki niskocenne	385
1.5. Pozostałe środki trwałe	385
1.6. Nieruchomości oddane w trwałą zarząd	386
1.7. Grunty oddane w wieczyste użytkowanie	387
1.8. Prawo użytkowania wieczystego	387
1.9. Nieruchomości Skarbu Państwa, którymi gospodarują starostowie	388
1.10. Użytkowanie rzeczy i nieruchomości	389
2. Tworzenie obiektów inwentarzowych	391
2.1. Pojęcie obiektu inwentarzowego	391
2.2. Szczególne kryteria tworzenia obiektów w przypadku sieciowych środków trwałych	391
3. Klasyfikacja i ewidencja środków trwałych	393
3.1. Klasyfikacja środków trwałych (KŚT)	393
3.2. Ewidencja środków trwałych	402
3.2.1. Dokumentacja dotycząca zmian ilościowych i wartościowych środków trwałych	402
3.2.2. Wycena bieżąca i bilansowa środków trwałych	408
3.2.3. Odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe i z tytułu trwałej utraty wartości	414
3.2.4. Ewidencja księgowa dotycząca środków trwałych	419
4. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	424
4.1. Zasady ujęcia środków trwałych w budowie w księgach rachunkowych	424
4.2. Wycena bilansowa środków trwałych w budowie (inwestycji)	426
Rozdział VII. Zasady gospodarowania środkami zbędnymi i ruchomymi oraz zużyтыми przez jednostki sektora publicznego <i>(Dorota Pudło-Żylińska)</i>	429

1. Kompetencje organów w gospodarowaniu składnikami rzeczowymi majątku ruchomego	429
2. Procedury kontroli wewnętrznej gospodarowania środkami zbędnymi i ruchomymi w jednostkach państwowych	430
2.1. Definicje	430
2.2. Podmioty dokonujące oceny przydatności składników rzeczowych majątku ruchomego	431
2.3. Ustalenie wartości składników rzeczowych majątku ruchomego	431
2.4. Obowiązek zamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o zbędnych lub zużytych składnikach rzeczowego majątku ruchomego	432
2.5. Zasady nabywania składników przez pracowników jednostki	432
2.6. Tryb postępowania w przypadku majątku zbędnego lub zużytego	433
2.6.1. Procedura sprzedaży	433
2.6.1.1. Przetarg publiczny	434
2.6.1.2. Publiczne zaproszenie do negocjacji	435
2.6.1.3. Aukcja	435
2.6.2. Nieodpłatne przekazanie do używania lub darowizna	436
2.6.3. Likwidacja	437
3. Procedury kontroli wewnętrznej gospodarowania środkami zbędnymi i ruchomymi w jednostkach samorządowych	438
Rozdział VIII. Wartości niematerialne i prawne w jednostkach finansów publicznych (Dorota Adamek-Hyska (pkt 1, 3–4), Jarosław Jurga (pkt 2))	441
1. Aspekty prawne	441
2. Licencje na oprogramowanie	446
2.1. Nietypowe wartości niematerialne i prawne	447
2.2. Licencje typu SaaS	447
2.2. Umowy zawierające różne co do rodzaju kategorie ekonomiczne – usługi, prawa majątkowe	452
3. Wycena wartości niematerialnych i prawnych	458
3.1. Ujęcie wartości niematerialnych i prawnych w księgach rachunkowych	458
3.2. Amortyzacja i umarzanie wartości niematerialnych i prawnych	459
3.3. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości	462
4. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych – schematy księgowe	462
5. Inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych	468
6. Prezentacja wartości niematerialnych i prawnych w sprawozdaniu finansowym	470
Rozdział IX. Zaangażowanie wydatków budżetowych w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych (Mieczysława Cellary)	473
1. Podstawy prawne zaangażowania	473
2. Zagadnienia ogólne	474
3. Zasady ewidencji zaangażowania w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych	478
3.1. Zasady ogólne	478

3.2. Przykład ewidencji zaangażowania wydatków budżetowych na kontakch 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” i 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” w 2026 i 2027 r.	481
3.3. Podstawa ewidencji zaangażowania	484
3.4. Przykłady ujęcia zaangażowania w ewidencji finansowo-księgowej	485
3.4.1. Zakup mebli	485
3.4.2. Zakup energii elektrycznej	485
3.4.3. Zakup usług telekomunikacyjnych	486
3.4.4. Zakup usług szkoleniowych	486
3.4.5. Umowa wieloletnia dotycząca świadczenia usług dozoru	487
4. Sposób udokumentowania / forma urządzenia ewidencyjnego	488
5. Powiązania ze sprawozdaniami budżetowymi	489
Rozdział X. Księgowe i sprawozdawcze procedury likwidacji jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych (Dorota Adamek-Hyska)	493
1. Obowiązki wynikające z przepisów o finansach publicznych	493
2. Likwidacja jednostki a trwały zarząd	496
3. Obowiązki wynikające z przepisów o rachunkowości	498
4. Podstawowe dekretacje w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego, który przejmuje składniki majątkowe po likwidowanej jednostce budżetowej lub samorządowym zakładzie budżetowym	507
5. Sprawozdania budżetowe likwidowanych jednostek	509
6. Przechowywanie dokumentacji likwidowanej jednostki	509
Część IV. Organizacja rachunkowości budżetowej	
Rozdział I. Polityka rachunkowości w jednostkach finansów publicznych (Sebastian Bach (pkt 1 – 12), Jarosław Jurga (pkt 13 – 14), Teresa Krawczyk (pkt 1 – 12)).	515
1. Podstawa prawna – zasady ogólne	515
2. Elementy obowiązkowe dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości	519
2.1. Zakres informacji/zasad przyjmowanych/określanych w polityce rachunkowości (lub powiązania z innymi jednostkami redakcyjnymi ustawy o rachunkowości)	519
2.2. Wpływ specyfiki jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego na politykę rachunkowości	520
2.3. Istota polityki rachunkowości	520
3. Obowiązkowe elementy dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w jednostkach sektora finansów publicznych	522
3.1. Obowiązek wprowadzenia polityki rachunkowości	522
3.2. Określenie roku obrotowego oraz wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych	523
3.3. Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego ..	523
3.4. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych	529
3.5. Zakładowy plan kont	531

3.6. Wykaz ksiąg rachunkowych	533
3.7. Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych oraz opis systemu przetwarzania danych	534
3.8. System służący ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów	535
4. Określenie zasad ewidencji i umarzania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	536
5. Określenie zasad dokonywania odpisów aktualizujących należności	537
6. Określenie dat zamknięcia miesiąca	540
7. Obowiązek prowadzenia ewidencji zobowiązań według podziałek klasyfikacji budżetowej	541
8. Określenie zasad i terminów przeprowadzania inwentaryzacji	542
9. Ustalenie i aktualizacja zasad rachunkowości	543
10. Przykład zarządzenia dla jednostki budżetowej (bez wymienionych w nim załączników)	545
11. Inne kwestie do ustalenia w polityce rachunkowości	546
12. Zapisy nieuprawnione w polityce rachunkowości	548
13. Elektroniczny obieg dokumentów w polityce rachunkowości – dostosowanie zasad do KSeF	550
13.1. Definicja dowodu księgowego w środowisku cyfrowym	550
13.2. Autoryzacja i kontrola dowodów (zastąpienie podpisu tradycyjnego)	550
13.3. System ochrony i archiwizacji (Repozytorium XML)	551
13.4. Przykładowe zapisy w polityce rachunkowości – model elektroniczny	551
13.5. Opis zakresu wprowadzanych zmian – model elektroniczny	553
14. Model hybrydowy – księgowania z wykorzystaniem dokumentacji papierowej ..	554
14.1. Uwiarygodnienie wydruku jako dowodu księgowego	554
14.2. Powiązanie „papieru” z systemem	554
14.3. Postępowanie w trybie awaryjnym (offline) w modelu papierowym	555
14.4. Przykładowe zapisy w polityce rachunkowości – model hybrydowy	555
14.5. Opis zakresu wprowadzanych zmian – model hybrydowy	556

Rozdział II. Zakładowy plan kont w jednostkach finansów publicznych

<i>(Gabriela Czech (pkt 1, 2.1, 4), Agata Dziegiel-Matras (pkt 5), Monika Kaczurak-Kozak (pkt 1, 2.1, 2.2., 3, 4), Teresa Krawczyk (pkt 1, 2.1, 4))</i>	559
1. Ogólne wytyczne w zakresie tworzenia zakładowego planu kont	559
2. Plan kont dla jednostek budżetowych	563
2.1. Przykładowy zakładowy plan kont dla jednostki budżetowej – urzędu gminy	563
2.1.1. Konto 011 „Środki trwałe”	565
2.1.1.1. Stosowanie stawek amortyzacyjnych oraz postępowanie ze środkami trwałymi zaliczanymi do pozostałych środków trwałych	567

2.1.1.2. Ujawnienie i niedobór	569
2.1.1.3. Likwidacja środka trwałego – wprowadzenie konta pozabilansowego	569
2.1.1.4. Zakup środka trwałego – wybór między kontem 011 a 080	570
2.1.2. Konto 013 „Pozostałe środki trwałe”	570
2.1.3. Konto 015 „Mienie zlikwidowanych jednostek”	571
2.1.4. Konto 020 „Wartości niematerialne i prawne”	572
2.1.5. Konto 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”	572
2.1.6. Konto 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”	574
2.1.7. Konto 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”	575
2.1.8. Konto 073 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”	575
2.1.9. Konto 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”	575
2.1.10. Konto 101 „Kasa”	577
2.1.11. Konto 130 „Rachunek bieżący jednostki”	578
2.1.12. Konto 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”	579
2.1.13. Konto 139 „Inne rachunki bankowe”	580
2.1.14. Konto 140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”	581
2.1.15. Konto 141 „Środki pieniężne w drodze”	581
2.1.16. Konto 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	582
2.1.17. Konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	583
2.1.18. Konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”	584
2.1.19. Konto 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”	584
2.1.20. Konto 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”	588
2.1.21. Konto 225 „Rozrachunki z budżetami”	589
2.1.22. Konto 226 „Długoterminowe należności budżetowe”	590
2.1.23. Konto 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”	592
2.1.24. Konto 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”	592
2.1.25. Konto 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	594
2.1.26. Konto 240 „Pozostałe rozrachunki”	595
2.1.27. Konto 241 „Pozostałe rozrachunki – przedpłaty” (konto fakultatywne)	597
2.1.28. Konto 245 „Wpływy do wyjaśnienia”	598
2.1.29. Konto 290 „Odpisy aktualizujące należności”	598
2.1.30. Konto 310 „Materiały”	600
2.1.31. Konto 400 „Amortyzacja”	601
2.1.32. Konto 401 „Zużycie materiałów i energii”	602
2.1.33. Konto 402 „Usługi obce”	602

2.1.34. Konto 403 „Podatki i opłaty”	603
2.1.35. Konto 404 „Wynagrodzenia”	603
2.1.36. Konto 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”	604
2.1.37. Konto 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”	604
2.1.38. Konto 490 „Rozliczenie kosztów”	605
2.1.39. Konto 640 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”	605
2.1.40. Konto 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”	606
2.1.41. Konto 750 „Przychody finansowe”	606
2.1.42. Konto 751 „Koszty finansowe”	607
2.1.43. Konto 760 „Pozostałe przychody operacyjne”	608
2.1.44. Konto 761 „Pozostałe koszty operacyjne”	609
2.1.45. Konto 800 „Fundusz jednostki”	610
2.1.46. Konto 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”	611
2.1.47. Konto 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”	612
2.1.48. Konto 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”	612
2.1.49. Konto 855 „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”	613
2.1.50. Konto 860 „Wynik finansowy”	614
2.1.51. Konta pozabilansowe	614
2.1.51.1. Konto 976 „Wzajemne rozliczenia między jednostkami”	614
2.1.51.2. Konto 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”	616
2.1.51.3. Konto 981 „Plan finansowy niewygasających wydatków”	616
2.1.51.4. Konto 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”	616
2.1.51.5. Konto 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”	618
2.1.52. Konta pozabilansowe tworzone fakultatywnie	618
2.1.52.1. Konto 900 „Środki trwałe w likwidacji”	619
2.1.52.2. Konto 900-01 „Środki trwałe użyczone”	619
2.2. Przykładowy ZPK dla samorządowej jednostki budżetowej realizującej zadania z zakresu oświaty	619
2.2.1. Konto 014 „Zbiory biblioteczne”	620
2.2.2. Konto 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych”	620
2.2.3. Konto 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”	621
2.2.4. Konto 740 „Dotacje i środki na inwestycje”	622
2.2.5. Konto 870 „Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy”	622
3. Plan kont dla samorządowych zakładów budżetowych	623
3.1. Konta bilansowe	625
3.1.1. Konto 131 „Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych”	625

3.1.2. Konto 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	625
3.1.3. Konto 225 „Rozrachunki z budżetami”	626
3.1.4. Zespół 5 „Koszty według typów działalności i ich rozliczenie”	626
3.1.4.1. Konto 500 „Koszty działalności podstawowej”	627
3.1.4.2. Konto 530 „Koszty działalności pomocniczej”	628
3.1.4.3. Konto 550 „Koszty zarządu”	628
3.1.4.4. Konto 580 „Rozliczenie kosztów działalności”	629
3.1.5. Konto 600 „Produkty gotowe i półfabrykaty”	630
3.1.6. Konto 620 „Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów”	631
3.1.7. Konto 640 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”	631
3.1.8. Konto 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”	632
3.1.9. Konto 730 „Sprzedaż towarów i wartość ich zakupu”	633
3.1.10. Konto 740 „Dotacje i środki na inwestycje”	633
3.1.11. Konto 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”	634
3.1.12. Konto 870 „Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy”	635
3.2. Konto pozabilansowe – konto 985 „Zaangażowanie środków samorządowych zakładów budżetowych”	635
4. Plan kont budżetu JST	636
4.1. Konta bilansowe	637
4.1.1. Konto 133 „Rachunek budżetu”	637
4.1.2. Konto 134 „Kredyty bankowe”	639
4.1.3. Konto 135 „Rachunek środków na niewygasające wydatki”	640
4.1.4. Konto 140 „Środki pieniężne w drodze”	643
4.1.5. Konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”	644
4.1.6. Konto 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”	644
4.1.7. Konto 224 „Rozrachunki budżetu”	645
4.1.8. Konto 225 „Rozliczenie niewygasających wydatków”	646
4.1.9. Konto 240 „Pozostałe rozrachunki”	646
4.1.10. Konto 250 „Należności finansowe”	647
4.1.11. Konto 260 „Zobowiązania finansowe”	648
4.1.12. Konto 290 „Odpisy aktualizujące należności”	649
4.1.13. Konto 901 „Dochody budżetowe”	649
4.1.14. Konto 902 „Wydatki budżetu”	650
4.1.15. Konto 903 „Niewykonane wydatki”	651
4.1.16. Konto 904 „Niewygasające wydatki”	651
4.1.17. Konto 909 „Rozliczenia międzyokresowe”	652
4.1.18. Konto 960 „Skumulowane wyniki budżetu”	653
4.1.19. Konto 961 „Wynik wykonania budżetu”	653

4.1.20. Konto 962 „Wynik na pozostałych operacjach”	654
4.1.21. Konto 968 „Prywatyzacja”	654
4.2. Konta pozabilansowe	655
4.2.1. Konto 991 „Planowane dochody budżetu”	655
4.2.2. Konto 992 „Planowane wydatki budżetu”	655
4.2.3. Konto 993 „Rozliczenia z innymi budżetami”	655
5. Plan kont dla rachunkowości podatkowej	655
5.1. Konta bilansowe	655
5.1.1. Konto 101 „Kasa”	656
5.1.2. Konto 130 „Rachunek bieżący urzędu”	656
5.1.3. Konto 141 „Środki pieniężne w drodze”	657
5.1.4. Konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	657
5.1.5. Konto 226 „Długoterminowe należności budżetowe”	659
5.1.6. Konto 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”	659
5.2. Konta pozabilansowe	659
5.2.1. Konto 990 „Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika”	660
5.2.2. Konto 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”	660
Rozdział III. Klasyfikacja budżetowa wraz z zasadami jej stosowania i doskonalenia (<i>Wojciech Lachiewicz</i>)	661
1. Rodowód współczesnych klasyfikacji budżetowych	662
1.1. Uwarunkowania prawne finansów publicznych i klasyfikacji je opisującej ..	662
1.2. Planowanie procesów finansowych	662
1.3. Limitowanie wydatków publicznych	663
1.4. Szczegółowość oraz sposób zapisu ustaleń budżetu i aktu wyrażającego budżet	664
1.5. Klasyfikacja sposobem zapisu ustaleń finansowych budżetu jako zasadniczej części ustawy budżetowej i uchwały budżetowej	664
1.6. Sposoby i poziom szczegółowości ustaleń budżetów i planów finansowych przy zastosowaniu nazw podziałek z klasyfikacji	665
2. Zakres klasyfikacji środków publicznych	666
2.1. Finanse publiczne oraz sektor finansów publicznych	666
2.2. Kategorie budżetowo-planistyczne środków publicznych	669
2.3. Przedmiot klasyfikacji budżetowej	671
2.4. Problemy z ustaleniem podmiotów zobowiązanych do stosowania podziałek z rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej	674
2.4.1. Zasada domniemania braku roszczenia o wykonanie wydatku ze strony podmiotu, który byłby odbiorcą wydatkowanych środków	677
2.4.2. Granice zakresu podmiotowego i przedmiotowego klasyfikacji budżetowej	678
3. Kryteria wyodrębniania funkcji klasyfikacji budżetowej	679

3.1. Funkcja planistyczna klasyfikacji budżetowej	679
3.1.1. System planowania budżetowego (normy budżetowe)	681
3.1.2. Dodatkowe limity wydatków w budżetach	683
3.1.2.1. Wiążąca moc opisanych rzeczowo (z nazwy własnej) limitów kwotowych z budżetów JST dla niektórych zadań bieżących i zadań inwestycyjnych	684
3.1.2.2. Dodatkowe limitowanie nazwowe wydatków inwestycyjnych ..	684
3.1.2.3. Dodatkowe planowanie wydatków majątkowych w ramach wyodrębnienia nazwą jednostkowego limitu z łącznej kwoty wydatków majątkowych urzędu gminy	685
3.1.2.4. Znaczenie szczegółowości w planowaniu wydatków na przedsięwzięcia funduszu sołeckiego z zastosowaniem specyfikacji rzeczowo-kwotowej poniżej limitu paragrafu wydatku	685
3.1.2.5. Dopuszczalność agregacji kwot jednostkowych w limit łączny jako stosowanie grup paragrafowych wydatków w planie finansowym samorządowej jednostki budżetowej	687
3.2. Stosowanie klasyfikacji w planach wydatków niewygasających	687
3.3. Moc obowiązująca norm planowych o dochodach i norm o wydatkach	688
3.3.1. Cechy prawne normy o wydatkach oraz o rozchodach	689
3.3.2. Klasyfikacja budżetowa szczególnym narzędziem zapisywania norm planowych jako jej funkcja prawna	690
3.4. Rola klasyfikacji w ewidencji finansowej	690
3.4.1. Dekretacja dowodu księgowego	691
3.4.2. Szczegółowość zapisu podziałek klasyfikacyjnych przy posługiwaniu się nimi w ramach rachunkowości i sprawozdawczości środków publicznych	691
3.4.3. Klasyfikacja budżetowa w zapisach ksiąg finansowych oraz w sprawozdawczości budżetowej	691
4. Zasady (kryteria) klasyfikacji budżetowej	695
4.1. Niekompletność określenia w prawie reguł klasyfikowania	695
4.2. Rozproszenie zapisów z regułami doboru podziałek dla klasyfikacji dochodu, wydatku, przychodu lub rozchodu	696
4.2.1. Zasady doboru podziałek klasyfikacji wynikające z ich definicji z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych	697
5. Podstawowe zasady doboru podziałek	698
5.1. Znaczenie powiązania między działami a oznaczeniem z Polskiej Klasyfikacji Działalności	699
5.2. Nazwy oraz oznaczenia podziałek rozdziałowych	701
5.3. Powiązanie nazwy rozdziału z określeniem nazwy zadań objętych resortem dziedzin zadaniowych według ustawy o działach administracji rządowej	702
5.4. Przykład posłużenia się przepisami ustawowymi w zakresie doboru działu i rozdziału dla klasyfikacji wydatku na utrzymanie zieleni	702

5.5. Związek nazwy rozdziału z ogólnym znaczeniem pojęcia „rodzaj działalności” z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych i stosowane w ustawach prawa administracyjnego pojęcie zadania publicznego	704
5.6. Warunki posługiwania się rozdziałami w schemacie xxx95 „Pozostała działalność”	709
5.6.1. Przykład klasyfikacji wydatków administracyjnych jednostek pomocniczych gminy działu 750 do rozdziału 75095 „Pozostała działalność”	711
6. Reguły klasyfikacji paragrafów dochodów i paragrafów wydatków	712
6.1. Klasyfikacja paragrafów dochodów (przychodów, środków)	712
6.2. Klasyfikacja paragrafów wydatków	714
6.3. Przykłady tzw. otwartych paragrafów, które ze względu na użycie w ich nazwie określenia: „w szczególności” oprócz wskazanych w nich wydatków służą do klasyfikacji podobnych wydatków	718
7. Konsekwencje prawne wadliwego doboru podziałki klasyfikacyjnej dla dochodu, wydatku, przychodu lub rozchodu budżetu	720
7.1. Wadliwość klasyfikacji wykryta przez organ nadzoru w uchwale budżetowej albo w uchwale lub zarządzeniu zmieniającym budżet	720
7.2. Wadliwe planowanie lub wadliwa ewidencja wydatków z następstwem w postaci naruszenia dyscypliny finansów publicznych	721

Rozdział IV. Inwentaryzacja w jednostkach finansów publicznych

<i>(Mieczysława Cellary (pkt 1–8, 10), Elżbieta Dworak (pkt 1–8, 10), Jarosław Jurga (pkt 9.1–9.4), Bożena Rudnicka (pkt 1–8, 10), Maciej Woźniak (pkt 9.5–9.8))</i>	723
1. Definicja inwentaryzacji	723
2. Wymóg posiadania instrukcji inwentaryzacyjnej	724
3. Osoby odpowiedzialne w procesie inwentaryzacji	724
3.1. Osoby odpowiedzialne za organizację i przebieg inwentaryzacji	724
3.2. Osoby odpowiedzialne za inwentaryzowane składniki majątku	726
3.3. Osoby odpowiedzialne za inwentaryzację a centra usług wspólnych	729
4. Outsourcing procesu inwentaryzacji	731
5. Terminy inwentaryzacji	732
5.1. Ustawowe terminy inwentaryzacji	732
6. Metody (techniki) inwentaryzacji	738
6.1. Spis z natury	739
6.1.1. Inwentaryzacja własnych środków trwałych	739
6.1.2. Inwentaryzacja obcych środków trwałych	741
6.1.3. Inwentaryzacja zapasów	741
6.1.4. Spis z natury w formie pośredniej uproszczonej	741
6.1.5. Organizacja spisu z natury	743
6.1.6. Wspomaganie informatyczne spisu z natury	745
6.2. Uzgadnianie (potwierdzenie) sald	746
6.3. Weryfikacja stanów księgowych	750

6.3.1. Salda kont podlegających inwentaryzacji	751
6.3.2. Inwentaryzacja gruntów	756
6.3.3. Inwentaryzacja środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony	758
6.3.4. Wartości niematerialne i prawne	758
6.3.5. Inwentaryzacja środków trwałych w budowie	759
6.3.6. Inwentaryzacja rozliczeń międzyokresowych biernych	760
6.3.7. Inwentaryzacja rezerw	760
6.3.8. Inwentaryzacja funduszy i wyniku finansowego	760
6.3.9. Kontrola kont pozabilansowych	760
6.3.10. Inwentaryzacja składników objętych spisem z natury, które nie podlegają inwentaryzacji tą metodą ze względów czasowych	761
6.3.11. Salda kont pomocniczych	761
6.3.12. Termin przeprowadzenia inwentaryzacji	762
7. Uproszczenia	762
8. Zakres inwentaryzacji	762
9. Nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji w świetle kontroli regionalnych izb obrachunkowych	763
9.1. Telefoniczne ustalenie stanu nieruchomości pomiędzy pracownikami wydziałów	763
9.2. Inwentaryzacja majątku przekazanego do używania ochotniczym strażom pożarnym	764
9.3. Zbiorcze środki trwałe	765
9.4. Jakie dokumenty są dokumentami „odpowiednimi” przy weryfikacji	766
9.5. Dokumentowanie przeprowadzenia i wyniku inwentaryzacji	766
9.6. Dokumentowanie inwentaryzacji środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony	768
9.7. Dokumentowanie inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych	769
9.8. Dokumentowanie inwentaryzacji środków trwałych w budowie	770
10. Dokumentowanie inwentaryzacji	771
Rozdział V. Prowadzenie ksiąg rachunkowych z wykorzystaniem technologii cyfrowej (Maciej Woźniak)	773
1. Prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera	773
2. Księgi rachunkowe jako utwór	775
3. Zasoby informacyjne rachunkowości	778
4. Oprogramowanie umożliwiające uzyskanie czytelnych informacji w odniesieniu do zapisów dokonanych w księgach rachunkowych	779
5. Przechowywanie ksiąg rachunkowych	779
6. Księgi rachunkowe prowadzone środkami elektronicznymi za pośrednictwem usług sieciowych	780
7. Księgi rachunkowe w podziale rodzajowym	786
7.1. Dziennik zdarzeń	786

7.2. Zasada chronologii dziennika	787
7.3. Numeracja i ciągłość dziennika	788
7.4. Księga główna	789
7.5. Księgi pomocnicze i ich organizacja	789
7.6. Sposób prowadzenia ksiąg pomocniczych	790
8. Księgi rachunkowe jako zbiory danych i ich równoważne traktowanie	790
9. Dostęp do ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera	796
Rozdział VI. Dokumentacja księgową i jej obieg w jednostce (<i>Teresa Krawczyk</i> <i>(pkt 1–7.2), Jarosław Jurga (pkt 7.3–7.4)</i>)	803
1. Informacje ogólne	803
2. Pojęcie i funkcje dowodu księgowego	804
3. Rodzaje dowodów księgowych	807
4. Podstawy prawne oraz znaczenie instrukcji obiegu dokumentów	809
5. Kontrola merytoryczna, formalna i rachunkowa, obieg dowodów księgowych ...	811
5.1. Kontrola merytoryczna	811
5.2. Kontrola formalna i rachunkowa	812
5.3. Opis dokumentu finansowo-księgowego	813
5.4. Dekretacja i zatwierdzenie	813
5.5. Ujęcie w księgach rachunkowych	814
5.6. Archiwizacja	814
6. Kluczowe zasady obiegu dokumentów	815
7. Główne etapy obiegu dokumentów finansowo-księgowych	816
7.1. Przyjęcie i rejestracja dokumentu	816
7.2. Dokument księgowy w obrocie elektronicznym	821
7.3. Przykładowe zapisy wewnętrzne w obszarze faktur ustrukturyzowanych – elektroniczny obieg dokumentów	822
7.4. Model hybrydowy – obieg papierowy wizualizacji przy archiwizacji cyfrowej	826
Część V. Księgowania w jednostkach sektora finansów publicznych – wybrane zagadnienia	
Rozdział I. Środki europejskie (<i>Lucyna Hanus (pkt 1–12), Teresa Krawczyk (pkt 1–12),</i> <i>Tomasz Tkaczyk (pkt 13)</i>)	831
1. Wstęp	831
2. Ustawowa definicja środków europejskich	835
3. Specyfika budżetu środków europejskich	836
4. Wykonywanie budżetu środków europejskich	836
5. Płatności i ich zlecenia	837
6. Konsekwencje nieterminowego rozliczenia płatności zaliczkowej	838
7. Rachunek bankowy środków europejskich	839
8. Współfinansowanie krajowe projektów	841
9. Klasyfikacja dochodów z tytułu płatności	841

10. Ramowe plany kont	846
11. Schematy księgowania z wyjaśnieniami	853
12. Kwalifikowalność VAT w projektach dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych .	859
12.1. Kwalifikowalność VAT w projektach dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych – pytania i odpowiedzi	859
12.2. Zasady kwalifikowalności VAT	862
12.3. Kwalifikowalność VAT w nowej perspektywie	863
13. Trwałość projektu w ewidencji księgowej jednostki	865
13.1. Pojęcie i istota trwałości projektu	865
13.2. Regulacje prawne	866
13.3. Trwałość projektu a okres amortyzacji	866
13.4. Wymiana sprzętu w okresie trwałości projektu	867
13.5. Formy władania majątkiem a trwałość projektu	868
13.6. Obowiązek informacyjny i kontrola trwałości projektu	869
13.7. Monitorowanie trwałości projektu	869
13.7.1. Polityka rachunkowości	870
13.7.1.1. Kod księgowy	870
13.7.1.2. Odrębny numer inwentarzowy	871
13.8. Okres przechowywania dokumentacji	871
13.9. Przepływ informacji w zakresie trwałości	872
Rozdział II. Ewidencja w jednostce budżetowej projektów realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy (Janina Bielak)	873
1. Wprowadzenie	873
2. Sprawozdawczość wydatków ze środków Krajowego Planu Odbudowy	878
2.1. Sprawozdanie Rb-28UE KPO	878
2.2. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów państwowej jednostki budżetowej	880
3. Ewidencja księgowa wydatków finansowanych ze środków Krajowego Planu Odbudowy w państwowych jednostkach budżetowych	884
4. Środki z KPO w jednostkach samorządu terytorialnego	891
Rozdział III. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów (Bożena Rudnicka)	893
1. Wprowadzenie	893
2. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	895
2.1. Rozliczenie kosztów zakupu	895
3. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	897
3.1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu przyszłych świadczeń na rzecz pracowników	900
4. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	901
5. Ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów	903
5.1. Zasady ewidencji rozliczeń międzyokresowych kosztów	903

5.2. Schematy ewidencji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów	905
5.3. Schematy ewidencji biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	907
5.4. Schemat ewidencji rozliczeń międzyokresowych przychodów	909
5.5. Rozliczenia międzyokresowe na kontach budżetu JST	909
6. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów w sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniach budżetowych	910
Rozdział IV. Ewidencja faktur prosumenckich – fotowoltaika w formie rozliczeniowej net-billing (Elżbieta Dworak)	917
1. Zasady opodatkowania VAT energii elektrycznej	917
2. Obowiązek podatkowy	919
3. Prawo do odliczenia VAT naliczonego	920
3.1. Ewidencja faktur	920
3.2. Rozliczenie fotowoltaiki w systemie net-billing	922
3.3. Rozliczenie fotowoltaiki w systemie „Net metering”	923
Rozdział V. Budynki i budowle wzniesione na cudzym gruncie (Mieczysława Cellary)	925
1. Własność, księgowanie i amortyzacja budynków i budowli wzniesionych na cudzym gruncie	925
2. Księgowania środków trwałych w budowie realizowanym na cudzym gruncie ...	928
Część VI. VAT w jednostkach sektora finansów publicznych – wybrane zagadnienia	
Rozdział I. Krajowy System e-Faktur w jednostkach finansów publicznych (Janina Fornalik, Klaudyna Matusiak-Frey)	933
1. Założenia Krajowego Systemu e-Faktur	933
1.1. Etapowe wejście w życie Krajowego Systemu e-Faktur	935
1.2. Przesunięcie terminu wprowadzenia KSeF	936
2. Definicje i podstawowe założenia związane z działaniem Krajowego Systemu e-Faktur	938
2.1. Numer identyfikujący fakturę w systemie	939
2.2. Dodatkowe funkcjonalności związane z identyfikacją faktury	941
2.3. Narzędzia umożliwiające korzystanie z Krajowego Systemu e-Faktur	942
2.3.1. API	942
2.3.2. Aplikacja Podatnika KSeF	943
2.4. Zakres obowiązkowego stosowania Krajowego Systemu e-Faktur	943
2.4.1. Kary za niestosowanie Krajowego Systemu e-Faktur	945
2.4.2. Faktury i inne dokumenty wystawiane w KSeF i poza KSeF	946
2.5. Faktury pro forma	947
2.6. Faktura wewnętrzna	947
2.7. Noty księgowe (uznaniowe i obciążeniowe)	947
2.8. Noty korygujące	948
2.9. Duplikaty faktur	948
2.10. Faktury konsumenckie	949

2.11. Faktury VAT marża	952
2.12. Rozliczenia jednostek z rolnikami ryczałtowymi (faktury VAT-RR)	952
2.13. Faktury stanowiące podstawę do rozliczeń pracownika z jednostką	954
2.14. Załączniki	955
2.15. Faktura wystawiana do paragonu	958
2.16. Faktury uproszczone	959
2.17. Faktury w walutach obcych	960
2.18. Faktury korygujące	961
2.18.1. Moment uwzględnienia korekt	962
2.18.2. Zbiorcze korekty	965
2.18.3. Anulowanie faktury	966
3. Faktury poza Krajowym Systemem e-Faktur	966
3.1. Ryzyko podwójnego zafakturowania jednej transakcji	966
3.2. Wizualizacja faktury	968
3.3. Faktury wystawiane w trakcie awarii, niedostępności systemu bądź w trybie offline24	972
3.3.1. Awaria systemu	972
3.3.2. Niedostępność Krajowego Systemu e-Faktur	973
3.3.3. Tryb offline24	974
3.3.4. Oznaczanie faktur wystawionych w trybach szczególnych	976
3.3.5. Certyfikat KSeF	977
3.4. Faktury otrzymane w Krajowym Systemie e-Faktur i poza nim	978
4. Krajowy System e-Faktur a inne systemy przesyłania faktur elektronicznych	979
4.1. Faktury ustrukturyzowane w zamówieniach publicznych (PEF)	979
4.1.1. Rejestracja dostawcy usług Peppol	980
4.1.2. Proces wysyłki faktury	981
4.1.3. Odbieranie faktur PEF przez nabywcę	981
4.2. Systemy elektronicznej wymiany danych	981
5. Wystawianie faktur ustrukturyzowanych	982
5.1. Moment wystawienia e-faktury	984
6. Otrzymywanie faktur ustrukturyzowanych	986
6.1. Przyporządkowanie otrzymanej faktury do właściwej jednostki organizacyjnej	989
6.2. Odbiór faktur przez podmioty niekorzystające z Krajowego Systemu e-Faktur	990
6.3. Moment otrzymania e-faktury	991
7. Przechowywanie faktur w Krajowym Systemie e-Faktur	992
8. Dostęp do Krajowego Systemu e-Faktur	993
8.1. Uprawnienia do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur	993
8.2. Nadawanie, zmiana lub odbieranie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur	996

8.3. Szczególne zasady korzystania z KSeF dla jednostek sektora finansów publicznych, w tym jednostek podrzêdnych JST	998
8.4. Sposoby uwierzytelnienia w systemie	1001
8.5. Uwierzytelnienie w ramach pierwotnych uprawnień podatnika	1002
9. Schema faktury ustrukturowanej	1003
9.1. Ogólne ukłád faktury	1003
9.2. Dane obowiázkowe	1005
9.3. Dane fakultatywne	1006
9.4. Zalety i ograniczenia schematu	1006
10. Przepisy przejściowe	1007
11. Podsumowanie najwá¿niejszych zagadnień	1008
Rozdział II. Zasady rozliczeń VAT – zakłádowy plan kont i procedury kontrolne w zakresie jego przestrzegania (Małgorzata Wojtczak)	1009
1. Wprowadzenie	1009
1.1. Przepisy ustawy o finansach publicznych	1010
1.2. Przepisy ogólne ustawy o rachunkowości	1010
1.3. Przepisy wykonawcze do ustawy o finansach publicznych	1010
2. Uzupełnienie zakłádowego planu kont	1014
3. Ustalenie zakłádowego planu kont – uzgodnienie jednolitej ewidencji podatku od towarów i usług w jednostce budżetowej i samorządowym zakłádzie budżetowym	1023
3.1. Zagadnienia ogólne	1023
3.2. Opis funkcjonowania konta 225-1 „Rozliczenie VAT naliczonego” oraz jego analityki	1024
3.3. Opis funkcjonowania konta 225-2 „Rozliczenie VAT należnego” i jego analityki	1026
3.4. Opis funkcjonowania konta 225-3 „Rozliczenie VAT z Urzędem (J) – deklaracja cząstkowa” i jego analityki	1027
4. Procedury kontrolne w zakresie przestrzegania postanowień zakłádowego planu kont w jednostkach organizacyjnych i urzędzie JST	1028
Część VII. Sprawozdawczość jednostek finansów publicznych	
Rozdział I. Sprawozdania finansowe jednostek finansów publicznych (Małgorzata Wojtczak)	1031
1. Podstawy prawne sporządzania sprawozdań finansowych jednostek sektora finansów publicznych	1031
1.1. Sprawozdawczość budżetowa	1031
1.2. Sprawozdania finansowe	1032
1.2.1. Jednostki, do których nie ma zastosowania rozdział 5 ustawy o rachunkowości	1033
2. Szczególne zasady sporządzania sprawozdań finansowych jednostek sektora finansów publicznych	1034

2.1. Regulacje zawarte w rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości	1034
2.2. Elementy sprawozdania finansowego	1035
2.3. Rok obrotowy i dzień bilansowy	1036
2.4. Termin sporządzenia i złożenia sprawozdań finansowych	1037
2.5. Publikacja sprawozdań finansowych	1038
2.6. Zasady postępowania w przypadku likwidacji jednostki	1038
3. Sprawozdania finansowe łączne – rodzaje i terminy	1039
3.1. Sprawozdanie łączne jednostek będących dysponentami budżetu państwa	1039
3.2. Sprawozdanie o charakterze łącznym JST	1040
3.3. Wyłączenia wzajemnych rozliczeń – zasady ogólne	1040
4. Skonsolidowany bilans JST – zakres i terminy	1041
5. Ograniczony obowiązek stosowania przepisów ustawy o rachunkowości w zakresie zatwierdzania sprawozdań	1042
6. Ograniczony zakres stosowania przepisów ustawy o rachunkowości w zakresie badania sprawozdań finansowych	1043
7. Bilans z wykonania budżetu JST	1045
7.1. Ustalanie deficytu lub nadwyżki	1046
7.2. Ustalanie stanu wolnych środków	1047
7.3. Prezentacja oraz zasady wyceny aktywów i pasywów	1048
8. Bilans jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego	1048
8.1. Wybrane pozycje aktywów bilansu jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego	1049
8.1.1. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	1049
8.1.2. Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)	1051
8.1.3. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek	1051
8.1.4. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	1053
8.1.5. Środki pieniężne państwowego funduszu celowego	1053
8.2. Wybrane pozycje pasywów	1054
8.2.1. Nadwyżka środków obrotowych (-)	1054
8.2.2. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	1055
8.2.3. Państwowe fundusze celowe	1056
8.2.4. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	1056
9. Rachunek zysków i strat jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego (wariant porównawczy)	1057
9.1. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	1059
9.1.1. Dotacje na finansowanie działalności podstawowej	1059
9.1.2. Przychody z tytułu dochodów budżetowych	1060
9.1.3. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1062
9.1.4. Pozostałe przychody operacyjne – dotacje	1062

9.1.5. Inne przychody operacyjne	1063
9.1.6. Koszty inwestycji finansowanych ze środków własnych samorządowych zakładów budżetowych i dochodów jednostek budżetowych gromadzonych na wydzielonym rachunku	1064
9.1.7. Podatek dochodowy	1065
9.1.8. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	1065
10. Zestawienie zmian w funduszu jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego	1066
10.1. Wybrane pozycje zestawienia zmian w funduszu	1066
10.1.1. Zwiększenie funduszu z tytułu środków na inwestycje	1066
10.1.2. Zwiększenie funduszu z tytułu aktualizacji wyceny środków trwałych	1067
10.1.3. Zwiększenie funduszu z tytułu aktywów przejętych od zlikwidowanych lub połączonych jednostek	1068
10.1.4. Zwiększenie funduszu z tytułu aktywów otrzymanych w ramach centralnego zaopatrzenia	1068
10.1.5. Zwiększenie funduszu z tytułu pozostałych odpisów z wyniku finansowego za rok bieżący	1069
10.1.6. Zmniejszenie funduszu z tytułu rozliczenia wyniku finansowego i środków obrotowych za rok ubiegły	1069
10.1.7. Zmniejszenie funduszu z tytułu aktualizacji środków trwałych	1069
10.1.8. Zmniejszenie funduszu z tytułu pasywów przejętych od zlikwidowanych lub połączonych jednostek	1069
10.1.9. Zmniejszenie funduszu z tytułu aktywów przekazanych w ramach centralnego zaopatrzenia	1070
10.1.10. Wynik finansowy za rok bieżący	1070
11. Informacja dodatkowa	1071
11.1. Część I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego	1071
11.1.1. Przyjęte zasady (polityki) rachunkowości	1071
11.2. Część II. Dodatkowe informacje i objaśnienia	1072
11.2.1. Informacje dotyczące aktywów trwałych	1072
11.2.2. Ostrożna wycena aktywów	1073
11.2.3. Inne informacje	1074
12. Wyłączenia wzajemnych rozliczeń – szczegółowe zasady	1074
13. Reguły wyłączeń wzajemnych rozliczeń	1077
14. Załączniki	1079
14.1. Prezentacja, zasady wyceny oraz powiązanie z ewidencją księgową sprawozdania „Bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego”	1079
14.2. Zasady wyceny, prezentacja oraz powiązanie z ewidencją księgową sprawozdania „Bilans jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego”	1082

14.3. Prezentacja, zasady wyceny oraz powiązanie z ewidencją księgową sprawozdania „Rachunek zysków i strat jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego” (wariant porównawczy)	1089
14.4. Prezentacja, zasady wyceny oraz powiązanie z ewidencją księgową sprawozdania „Zestawienie zmian w funduszu jednostki”	1094
14.5. Prezentacja oraz komentarz do informacji dodatkowej jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego	1096
Rozdział II. Sprawozdawczość budżetowa i sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych (<i>Jarosław Jurga, Lucyna Kuśnierz, Barbara Wołczak</i>)	1103
1. Wprowadzenie	1103
2. Rodzaje sprawozdań	1105
2.1. Sprawozdania budżetowe w zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	1105
2.2. Sprawozdania budżetowe w zakresie budżetu państwa	1106
2.3. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych	1108
3. Terminy przekazywania sprawozdań	1109
4. Podział sprawozdań	1109
4.1. Sprawozdania jednostkowe	1110
4.2. Sprawozdania łączne	1110
4.2.1. Łączne sprawozdania budżetowe	1110
4.2.2. Łączne sprawozdania w zakresie operacji finansowych	1111
4.3. Sprawozdania zbiorcze	1112
4.3.1. Zbiorcze sprawozdania budżetowe	1112
4.3.2. Zbiorcze sprawozdania w zakresie operacji finansowych	1112
5. Obieg i zasady przekazywania sprawozdań	1113
5.1. Obieg sprawozdań budżetowych	1113
5.2. Obieg sprawozdań w zakresie operacji finansowych	1114
6. Podstawowe zasady sporządzania sprawozdań	1116
6.1. Podstawowe zasady sporządzania sprawozdań budżetowych	1116
6.2. Podstawowe zasady sporządzania sprawozdań w zakresie operacji finansowych	1118
7. Korygowanie sprawozdań	1119
7.1. Korygowanie sprawozdań budżetowych w jednostkach samorządu terytorialnego	1119
7.2. Korygowanie sprawozdań budżetowych w państwowych jednostkach budżetowych	1121
7.2.1. Sprawozdania Rb-23, Rb-24, Rb-27 i Rb-28, Rb-70	1121
7.2.2. Sprawozdania podlegające odrębnej korekcie	1121
7.2.3. Procedura usuwania nieprawidłowości	1121

7.3. Korygowanie sprawozdań w zakresie operacji finansowych	1122
---	------

Część VIII. Zatrudnienie

Rozdział I. Wymagania dla osób zatrudnionych na stanowisku głównego księgowego w jednostkach sektora finansów publicznych (Marek Rotkiewicz)	1127
---	-------------

1. Wymogi wskazane w ustawie o finansach publicznych	1127
2. Wymóg praktyki w księgowości	1128
3. Wymóg w zakresie wykształcenia	1129

Rozdział II. Nabór na stanowisko głównego księgowego w jednostce samorządowej (Marek Rotkiewicz)	1131
---	-------------

1. Wstęp	1131
2. Ogłoszenie o naborze	1133
3. Protokół z przeprowadzonego naboru	1140
4. Informacja o wynikach naboru	1141
5. Unieważnienie naboru	1144
6. Informowanie kandydatów o wynagrodzeniu	1145

Rozdział III. Awans i przeniesienie z innej jednostki na stanowisko głównego księgowego (Marek Rotkiewicz)	1147
---	-------------

1. Wstęp	1147
2. Awans	1147
3. Przeniesienie z innej jednostki	1149
3.1. Przeniesienia w ramach jednostek samorządowych	1149
3.2. Zakres jednostek bez prawa do przeniesień	1149
3.3. Modyfikacja umowy o pracę	1150
3.4. Zgoda przenoszonego pracownika lub jego wcześniejszy wniosek	1150
3.5. Porozumienie pracodawców samorządowych	1151
3.6. Przekazanie akt osobowych	1153
3.7. Zmiana warunków zatrudnienia	1153

Rozdział IV. Umowa o pracę z głównym księgowym w jednostkach samorządowych (Marek Rotkiewicz)	1155
--	-------------

1. Wstęp	1155
2. Podstawa nawiązania stosunku pracy	1156
3. Rodzaje umów o pracę	1156
4. Treść umowy o pracę	1157
5. Informacja o warunkach zatrudnienia	1158
6. Rozwiązanie umowy o pracę	1160
7. Zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia	1169

Rozdział V. Istotne elementy stosunku pracy głównego księgowego (Marek Rotkiewicz)	1173
---	-------------

1. Wstęp	1173
2. Miejsce wykonywania pracy	1173

---

3. Wymiar czasu pracy	1175
4. Wynagrodzenie głównego księgowego	1175
4.1. Wynagrodzenie zasadnicze	1175
4.2. Dodatek funkcyjny	1176
4.3. Dodatek za wieloletnią pracę	1176
4.4. Nagroda jubileuszowa	1184
4.5. Odprawa z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy	1185
4.6. „Trzynastka”	1186
4.7. Nagrody	1188
Rozdział VI. Czas pracy głównego księgowego w samorządzie (Marek Rotkiewicz)	1189
1. Wstęp	1189
2. System czasu pracy	1191
3. Ewidencja czasu pracy	1192
4. Osoby z niepełnosprawnością	1192
Rozdział VII. Ograniczenia w podejmowaniu dodatkowej pracy lub zajęć (Marek Rotkiewicz)	1195
1. Ograniczenia wynikające z art. 30 ustawy o pracownikach samorządowych	1195
1.1. Zakaz wykonywania zajęć pozostających w sprzeczności z obowiązkami pracownika	1196
1.2. Zakaz wykonywania zajęć wywołujących uzasadnione podejrzenia o stronniczość lub interesowność	1196
1.3. Zakaz wykonywania zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z PracSamU	1196
1.4. Konsekwencje błędnej samooceny	1197
2. Ograniczenia wynikających z regulacji OgrDziałGospU	1199

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl